

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ՎԱՅՈՑ ՁՈՐԻ ՄԱՐԶՊԵՏԻ ԱՇԽԱՏԱԿԱԶՄԻ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՈԼՈՐՏԻ ՀԱՐՑԵՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹՅԱՆ ԿՈՂՄԻՑ 2025Թ. 1-ԻՆ ԿԻՍԱՄՅԱԿԻ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Առողջապահության ոլորտ

2025թ.առաջին կիսամյակում մարզում գործում էր 4 բժշկական հաստատություն, որոնցից 1-ը մատուցում է հիվանդանոցային ծառայություններ, 1-ը ամբուլատոր և հիվանդանոցային, իսկ 2-ը՝ պոլիկլինիկաներ են և մատուցում են արտահիվանդանոցային ծառայություններ:

Համաձայն ՀՀ Կառավարության 2025 թվականի փետրվարի 20-ի N 194-Ն որոշման՝ մարզում իրականացված առողջապահական բարեփոխումների արդյունքում, «Վայոց ձորի ԲԿ» ՓԲԸ-ի և «Ջերմուկի ԱԿ» ՓԲԸ-ի բաժնետոմսերի կառավարման լիազորությունները վերապահվել է Հայաստանի Հանրապետության առողջապահության նախարարությանը:

2025թ 2-րդ եռամսյակում մարզային ենթակայության առողջապահական հիմնարկների թիվը դարձել է 2-ը:

Մարզային ենթակայության բուժհաստատություններում աշխատում են 261 մարդ, որից 62 բժիշկ, 136 բուժքույր:

2025 թվականի ընթացքում իրականացվել է 94622,5 հազ դրամի վճարովի ծառայություններ:

Պետական պատվերով բուժման և հետազոտման նպատակով 6 քաղաքացու համար միջնորդագիր է ուղարկվել առողջապահության նախարարություն, որոնք բավարարվել են:

Առողջարանային վերականգնողական բուժման են ուղեգրվել 16 երեխա իրենց խնամակալների հետ :

Ապարանի վերականգնողական առողջարանային կենտրոն է ուղեգրվել հաշմանդամություն ունեցող 1 երեխա:

Եղեգնաձորի ԲԿ-ում գործող “Հայկական ակնաբուժության նախագիծ” բարեգործական հիմնադրամի (ՀԱՆ ԲՀ) հիմնած Վահագն Ազլամիշյանի անվ. մարզային ակնաբուժական կենտրոնում 2025 թվականի 1-ին կիսամյակում իրականացվել է 43 վիրահատություն:

2025թ.-ին Առողջապահության Ազգային Ինստիտուտի, Ազգային բժշկական պալատի, ՀՕՖ-ի, ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի, Հերացու անվան պետական բժշկական համալսարանի և միջազգային կազմակերպությունների հետ համատեղ կազմակերպվել են բազմաթիվ վեբինարներ, գիտաժողովներ, սեմինարներ, դասընթացներ ավագ և միջին բուժաշխատողների, նեղ մասնագետների համար (միջոցառումները կրում են շարունակական բնույթ և տրվել են ՇՄՁ կրեդիտներ): Զինկոմիսարիատի բժշկական հանձնաժողովի բժիշկ մասնագետների համար կազմակերպվել են վերապատրաստման դասընթացներ: :

Նպատակային ուսուցման համար կատարվել են 5 ուղեգրում ՀՀ ԵՊԲՀ: Իրականացվել և իրականացվում է կենտրոնացված և մարդասիրական խողովակներով հատկացված դեղորայքի ներմարզային բաշխում՝ կարգավորումներն իրականացվում են **ԱՐՄԵԴ** համակարգով:

Իրականացվել է այցելություն Վայքի պոլիկլինիկայի 15 ԲՄԿ-ներ և Զառիթափի ԱԱՊԿ, նպատակը՝ մշտադիտարկում, ուսումնասիրություն և խնդիրների վերհանում, կարիքի գնահատում:

Կազմակերպվել է Վայոց ձորի մարզի վիրուսային, մասնավորապես՝ արտաընդերային ճանապարհով փոխանցվող հեպատիտների կանխարգելման հանձնաժողովի նիստ:

Հայաստանի հանրապետությունում բնակչության շրջանում կառավարելի և այլ արդի վարակիչ հիվանդությունների նկատմամբ պոպուլյացիոն իմունիտետի հետազոտության գնահատման ծրագրի հետ կապված աշխատանքներ՝ 80 քաղաքացու հետազոտում 10 տարիքային խմբերում:

Լաբորատորիաներում որակի կառավարման համակարգի ներդրման համապատասխանությունը գնահատելու նպատակով ստեղծված աշխատանքնային խմբի հետ իրականացվել է լաբորատոր ծառայության որակի գնահատում՝ աշխատանքները շարունակվում են:

Մասնակցություն մարզպետարանների հանձնաժողովների շաբաթական առցանց հանդիպմանը՝ պատվաստումների ցուցանիշների , ընթացքի վերաբերյալ:

Պատվաստումների Եվրոպական շաբաթ ծրագրի շրջանակներում իրականացվել են հանիպում- քննարկումներ Եղեգնաձորի թիվ 1 և Վայքի հիմնական դպրոցների ավագ դասարանցիների հետ:

իրականացվում են գրիպի դեմ, ԿԿԽ, ԱԿԴՓ-Մ, ՄՊՊ և այլ պատվաստումներ՝ համաձայն պատվաստումային օրացույցի: 2025 թվականին Վայոց ձորի մարզում պատվաստումներում ընդգրկվածության ցուցանիշը կազմում է 98%-99%:

Մարզում իրականացված սպորտային բոլոր միջոցառումներին շտապ բուժօգնության ապահովում:

Սոցիալական ոլորտի հարցերի բնագավառ

Լեռնային Ղարաբաղից տեղահանված ընտանիքների սոցիալական ապահովություն- 2025 հուլիսի 1-ի դրությամբ մարզում բնակվում է Լեռնային Ղարաբաղից տեղահանված 314 ընտանիք և 1134 անձ :

Հաշվետու ժամանակահատվածում Արենի, Ագարակաձոր բնակավայրերում և Եղեգնաձոր քաղաքում հանդիպումներ են կազմակերպվել Լեռնային Ղարաբաղից բռնի տեղահանված բնակչության հետ: Ներկայացրվել են աջակցության ծրագրերը, բնակարանային ապահովման պետական աջակցության ծրագրում իրականացված բարեփոխումները : Արձանագրվել են ԼՂ քաղաքացիների կողմից բարձրացված հարցերը և աշխատանքներ են տարվել դրանց լուծման ուղղությամբ :

ՀՀ կառավարության 2025 թվականի փետրվարի 13-ի N 150-Լ որոշմամբ Լեռնային Ղարաբաղից տեղահանված ընտանիքների բնակարանային ապահովման ծրագրում սահմանվել է 4 մլն դրամ սահմանաչափով բնակավայրերի նոր ցանկ՝ Եղեգնաձոր, Վերնաշեն, Գլաձոր, Գետափ Մալիշկա, Արփի, Ագարակաձոր, Աղավնաձոր, Մոզրով, Ջերմուկ Գնդեվազ, Կեչուտ Շատին: Պատրաստել ենք բնակավայրերի աշխարհագրական դիրքի, սոցիալ-տնտեսական վիճակի, ենթակառուցվածքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը bnakavayr.am հարթակում տեղադրելու համար:

Ձինձառայողների և նրանց ընտանիքների սոցիալական ապահովություն. 2020 թվականի Արցախյան 44-օրյա պատերազմի, 2022 թվականի սեպտեմբերի 13-ի ադրբեջանական ագրեսիայի, մարտական հերթապահության ժամանակ զոհված, անհայտ կորած, հաշմանդամություն ձեռք բերած զինձառայողների ընտանիքների սոցիալական խնդիրների լուծման ուղղությամբ ամենօրյա աշխատանք է տարվել: Օրենքով սահմանված հատուցումները ընտանիքները ստանում են: Կիսամյակի ընթացքում այցելել ենք Եղեգիս, Արենի, Եղեգնաձոր և Վայք համայնքների 35 զոհված զինձառայողների ընտանիքներին: Աշխատանքներ ենք տարել բարձրացված հարցերի լուծման համար: 5 ընտանիքների ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետի աշխատակազմի բյուջետային ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգման <Այլ նպաստներ բյուջեից> հոդվածով նախատեսված ծախսերից տրամադրվել է ֆինանսական աջակցություն:

ՀՀ Կառավարության 2018 թվականի դեկտեմբերի 6-ի N 1419-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով շարունակվում է բնակարանի կարիքավոր զոհված և հաշմանդամ դարձած զինծառայողների ընտանիքների հաշվառումը: 2025թ. հուլիսի 1-ի դրությամբ հաշվառված է 45 ընտանիք, ընդ որում 2025 թվականին հաշվառվել է 1 զոհված զինծառայողի ընտանիք :

2006թվականին հաշվառված 3 հաշմանդամություն ունեցող նախկին զինծառայողների բնակարանային պայմանների բարելավման գործերը ներկայացվել է ՀՀ պաշտպանության նախարարություն: 2 հաշմանդամություն ունեցող նախկին զինծառայողների տրամադրվել է բնակարանի գնման վկայագիր: Բնակարանի գնման վկայագիր է ստացել նաև 1 զոհված զինծառայողի ընտանիք:

Արցախյան պատերազմների, մարտական հերթապահության ժամանակ վիրավորված և հաշմանդամություն ձեռք բերած զինծառայողների առողջական խնդիրների լուծման համար աշխատել ենք «Զինվորի տուն» բարեգործական հասարակական կազմակերպության հետ: Հաշմանդամություն ունեցող, կարիքավոր 11 զինծառայողների ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետի աշխատակազմի բյուջետային ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգման <Այլ նպաստներ բյուջեից> հոդվածով նախատեսված ծախսերից տրամադրվել է դրամական օգնություն: Զինվորական ծառայության ժամանակ հաշմանդամություն ձեռք բերած 1 նախկին զինծառայողի գործերը ներկայացրել ենք ՀՀ ՊՆ՝ հատուցումները ստացել է:

Տարեցներ և հաշմանդամություն ունեցող անձինք

«Տեր և տիկին Թորոս և Լուսին Սուսանի» բարեգործական հիմնադրամի կողմից նախատեսվել է ՀՀ Վայոց ձորի մարզում <<Ավագ սերնդի պարտեզներ. ժամանց և զբաղվածություն>> ծրագրի շրջանակներում ավագ սերնդի ներկայացուցիչների համար ցերեկային կենտրոնի հիմնման և գործունեության ծավալման աշխատանքներ: Քննարկվել են նախատեսվող տարածքի չափանիշներին, կենտրոնի շահառուների ընտրությանը, կարիքների գնահատմանը, մատուցվող ծառայությունների ուղղություններին առնչվող մի շարք հարցեր: Տնային այցելություններ ենք կատարել նաև 15 տարեցների ընտանիքներ: Մայիսի 9-ին այցելել ենք Հայրենական Մեծ պատերազմի վետերան, 99 ամյա Խորեն Սերգեյի Հարությունյանին:

Հաշմանդամություն ունեցող անձանց ներառման աշխատանքները համակարգում է <<Հաշմանդամություն ունեցող անձանց հարցերով զբաղվող ՀՀ Վայոց ձորի մարզային հանձնաժողովը>>: Հանձնաժողովը համագործակցում է հաշմանդամություն ունեցող անձանց հարցերով զբաղվող պետական, մարզային, համայնքային կառույցների, սոցիալական ծառայություններ տրամադրող հասարակական, բարեգործական կազմակերպությունների հետ:

Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների իրացմանը խոչընդոտող, զգալի ներդրում չպահանջող խնդիրները ներկայացվել է ՀՀ կառավարություն: Մեր առաջարկությունը՝ հասարակական, արտադրական նշանակության շենք-շինությունների կայանատեղիներում հաշմանդամություն ունեցող անձանց տեղափոխող մեքենաների համար տեղիատկացում տրամադրելու վերաբերյալ, ընդունվել է և պարտադիր պահանջ է դարձել :

Ընտանիքների բնակարանային մատչելիության ապահովման պետական աջակցության ծրագիր- ՀՀ կառավարության 2024 թվականի դեկտեմբերի 12-ի N1991-Լ որոշմամբ առանձին բնակավայրի կարգավիճակ ստացած Վայոց ձորի մարզի Վայք համայնքի Գոմք բնակավայրում մեկնարկվել է ընտանիքների բնակարանային մատչելիության ապահովման պետական աջակցության ծրագիրը: Ծրագրի կիրարկման ժամանակ ի հայտ են եկել մի շարք խնդիրներ, որոնց վերաբերյալ գրություն է ուղարկվել ՀՀ ԱՍՀՆ: Պատասխանը տրամադրվել է Գոմք բնակավայրի բնակիչներին:

Մարզի բնակչության սոցիալական վիճակը Հայաստանի Հանրապետության Վայոց ձորի մարզպետի աշխատակազմի բյուջետային ծախսերի տնտեսագիտական դասակարգման <<Այլ նպաստներ բյուջեից>> հոդվածով նախատեսված սոցիալական աջակցության նպատակով ծախսերը 2025 թվականի համար կրճատվել է 33%-ով:

Սոցիալական արդարությունը պահպանելու՝ համաչափ և հասցեական օգնություն տրամադրելու համար, շրջաբերականներ ենք ուղարկել համայնքապետարաններ՝ կյանքի դժվարին իրավիճակում հայտնված կարիքավոր ընտանիքների ընտրության և կրկնակի դիմումների մուտքը կանխելու համար: 1-ին կիսամյակում դրամական օգնություն է տրամադրվել 282 սոցիալապես անապահով քաղաքացիների: Կատարել ենք 25 տնային այցելություններ, որոնց արդյունքում վեր են հանվում առավել անապահով քաղաքացիների խնդիրները և ըստ հնարավորության լուծումներ են տրվում: Կազմակերպվել է ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետի հետ քաղաքացիների հանդիպում: Քաղաքացիների սոցիալական խնդիրներն առողջապահության և սոցիալական ոլորտի հարցերի վարչության ուշադրության կենտրոնում են, և վարչության գործառույթների շրջանակներում նրանց սոցիալական բեռի մեղմմանն ուղղված համապատասխան աշխատանքներ են տարվում:

Աշխատանք բարեգործական կազմակերպությունների հետ

«Ծնողագուրկ Հայ Երեխաների Օգնության Միություն /SOAR –Հայաստան/» բարեգործական հիմնադրամի հետ ՀՀ Վայոց ձորի մարզում իրականացրել ենք «Մոր և մանկան առողջության ծրագիր», որի նպատակն է հղիության ընթացքում կանանց շրջանում բարձրացնել վերարտադրողական առողջության վերաբերյալ իրազեկվածությունը, խթանել առողջ ապրելակերպը և ապահովել մոր և մանկան բարեկեցությունը:

«Առաքելություն Հայաստան» բարեգործական հասարակական կազմակերպության իրավաբան-փաստաբան խորհրդատուներների հետ Լեռնային Ղարաբաղից տեղահանված բնակչության համար կազմակերպվել է իրավաբանական խորհրդատվություն՝ ՀՀ քաղաքացիություն ստանալու ընթացակարգի, գործող իրավական ակտերի, Լեռնային Ղարաբաղում թողած փաստաթղթերի վերականգնման համար անհրաժեշտ գործընթացի, ԼՂ-ից բռնի տեղահանված ընտանիքների բնակարանային ապահովման պետական աջակցության ծրագրի և կատարված փոփոխությունների վերաբերյալ:

<<Սիվիտտա էյեմ>> ՓԲԸ-ի ներկայացուցիչները Լեռնային Ղարաբաղից տեղահանված և մարզի բնակչության 5 ֆոկուս խմբերի անդամներին ներկայացրել են հանրային

պաշտպաններին դիմելու ընթացակարգերը: Քաղաքացիներին տրամադրել են հանրային պաշտպանների գտնվելու վայրի վերաբերյալ տեղեկատվություն :

Թուֆենկյան հիմնադրամի հետ կազմակերպվել են ԼՂ-ից տեղահանված բնակչության հետ հանդիպումներ Սվարանց բնակավայրում՝ իրականացվող բնակարանաշինության ծրագրերի վերաբերյալ:

Ընտանիքի, կանանց և երեխաների իրավունքների պաշտպանության ոլորտ

Իրականացվել է աշխատանք ռազմական գործողություններից տուժած, ընտանեկան տարածայնություններ ունեցող, բազմազավակ, սոցիալապես անապահով, հաշմանդամություն և այլ խնդիրներ ունեցող ընտանիքների, առանց ծնողական խնամքի մնացած, բռնության ենթարկված, կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող, կրթությունից խուսափող և հակասոցիալական վարք դրսևորող, սոցիալ-հոգեբանական աջակցության կարիք ունեցող երեխաների և նրանց ընտանիքների հետ:

Կատարվել է համագործակցություն ՀՀ ՆԳՆ համայնքային ոստիկանության գլխավոր վարչության Եղեգնաձորի, Վայքի և Զերմուկի բաժինների հետ՝ կանխարգելիչ քարտային հաշվառման վերցված իրավախախտ և հանցագործություն կատարած անչափահասների, բռնության ենթարկված անձանց և նրանց ընտանիքների հետ, այցելություններ և մասնագիտական աշխատանք՝ կրկնակի իրավախախտումների կանխարգելման, ընտանիքում հաշտության վերականգնման ուղղությամբ: Կիսամյակի ավարտի դրությամբ ՀՀ ՆԳՆ ոստիկանության ՀՈԳՎ Եղեգնաձորի բաժնում բռնության գործով հաշվառվել է 14 անձ, Զերմուկի բաժնում՝ բռնության գործով՝ 5 անձ, Վայքի բաժնում՝ բռնության գործով 9 անձ և 1 իրավախախտ անչափահաս: Տարվել է աշխատանք մուրացիկ, շահագործման, թրաֆիքինգի ենթարկված և կրթությունից դուրս մնացած երեխաների հայտնաբերման ուղղությամբ,

Ոլորտի մասնագետները մասնակցել են

- Եղեգնաձորի համայնքի ԽՀՀ ընդլայնված նիստի՝ Արցախից տեղահանված ընտանիքի, կրթությունից դուրս մնալու վտանգում հայտնված երեխայի վարքային խնդիրների և հանրակրթություն վերադարձնելու հարցի քննարկմանը,
 - Երևանի «Արմենիա Մարիոթ» հյուրանոցում խնամատարության զարգացմանն ուղղված աշխատաժողովին,
 - ՄՄԾ Զերմուկի տարածքային կենտրոնի համակարգող խորհրդի ամենամսյա նիստերին,
 - Արենիի համայնքի իրավական և մասնագիտական հսկողության աշխատանքներին:
- Կատարվել է խնամատար ծնողներ հաշվառված անձանց և խնամատարության ենթակա երեխաների տվյալների համադրում և երեխայի ընտրություն, համապատասխան փաթեթի պատրաստում, նախնական հանդիպում երեխայի հետ և եռակողմ պայմանագրի կնքում մարզպետի աշխատակազմի, խնամատար ու կենսաբանական ծնողների միջև և երեխայի տեղափոխություն խնամատար ընտանիք: Իրականացվել է աշխատանք ՀՀ ԱՍՀ նախարարության և ՅՈՒՆԻՍԵՖ-ի հայաստանյան գրասենյակի համատեղ ծրագրի շրջանակում խնամատարության գործընթացի կայացմանն ուղղված մասնագիտական հանդիպման կազմակերպական ուղղությամբ:

Կատարվել է առանց ծնողական խնամքի մնացած մեկ երեխայի սկզբնական և կենտրոնացված հաշվառում: Վերջինս, որպես ԱԾԽՄ երեխա, ձեռք է բերել սոցիալական երաշխիքներից օգտվելու իրավունք:

Իրականացվել է կրթությունից դուրս մնացած երեխաների հաշվառում, համայնքային սոցիալական աշխատողների աշխատանքների վերահսկում և կանոնակարգում էլեկտրոնային համակարգում, ընդհանուր բազայի հետ աշխատանք:

Կատարվել է այցելություններ մարզի բոլոր հանրակրթական ուսումնական հաստատություններ՝ կրթության առանձնահատուկ պայմանների կարիք ունեցող երեխաների կրթության իրավունքի իրացման գործընթացում առկա խնդիրներին ծանոթանալու համար, հանդիպումներ դպրոցների տնօրինության, մանկավարժների և խորը, ծանր ֆունկցիոնալության խանգարում ունեցող, տնային ուսուցում ստացող երեխաների ընտանիքների հետ՝ ուսուցման արդյունավետությունը դիտարկելու նպատակով:

Իրականացվել է համագործակցված աշխատանք նաև հասարակական կառույցների հետ, մասնավորապես՝ կատարվել է

- Համակարգման և կազմակերպչական աշխատանք համայնքների և հանրակրթական դպրոցների հետ՝ «ՕքսեԳեն» հիմնադրամի կողմից իրականացվող «Լինել նրա տեղում. Վերջ դնենք կանանց նկատմամբ բռնությանը Հայաստանում» և «Աջակցման կենտրոնները հանուն գենդերազգայուն մոտեցման» ծրագրերի շրջանակում իրականացվող դասընթացների ուղղությամբ և մասնակցություն հանդիպմանը:

- Համագործակցություն «Բարի մամա» բարեգործական ՀԿ-ի հետ՝ Սևանա լճի ափին, Շողակաթ գյուղի ճամբարում Մարտիրոս և Խաչիկ սահմանամերձ բնակավայրերի խոցելի խմբերից 9-11 տարեկան դպրոցահասակ երեխաների ամառային հանգստի կազմակերպման ուղղությամբ,

- Աշխատանք համայնքների և դպրոցների հետ՝ զոհված, հաշմանդամություն ձեռք բերած կամ հաշմանդամություն ունեցող զինծառայողների, աշխարհազորայինների, ծնողազուրկ ու անապահովության գնահատման համակարգում հաշվառված բազմազավակ (4 և ավելի երեխա ունեցող) ընտանիքների 7-13 տարեկան դպրոցահասակ երեխաների 2025 թվականի ամառային հանգստի կազմակերպման ուղղությամբ (ՀՀ Կոտայքի մարզ, Հանքավան, «Հասմիկ» ճամբար-120 երեխա):

Կատարվել է շարունակական աշխատանք «Նորք» տեղեկատվական համակարգի «Մանուկ» ենթահամակարգում: 2025 թվականի առաջին կիսամյակում համակարգ է մուտքագրվել տվյալներ 40 երեխայի վերաբերյալ (ընդհանուր մուտքագրվածներ՝ 750): Իրականացվել է համակարգման և մեթոդական աշխատանք Մանկական զարգացման հիմնադրամի Զերմուկ, Վայք և Արենի համայնքների «Զարման» կենտրոնների մասնագետների հետ՝ մուտքագրման գործընթացի ուղղությամբ:

Տրամադրվել է տեղեկատվություն ընտանիքի, կանանց և երեխաների հիմնախնդիրներով զբաղվող պետական և հասարակական կառույցներին, ինչպես նաև շահագրգիռ այլ անձանց:

Կատարվել է ոլորտին վերաբերող իրավական ակտերի ուսումնասիրություն և քննարկում:

